

Bilag 6.

Oversættelse.

Sekretariatschef Kjeld Mortensens indlæg i 1. udvalg den 12. november 1970 om nedrustning.

Det er med stor tilfredshed den danske delegation har bemærket, at der såvel i nedrustningsudvalget i Genève som i dette udvalg er en øget interesse for våbenkapløbets farlige virkninger. Rustningsudgifterne har i slutningen af 60'erne nået en hidtil uset størrelsesorden. Alene fra 1965 til 1969 steg forsvarsbudgetterne i gennemsnit med 30 pct., og i dag anvendes ca. 7 pct. af verdensproduktionen til militære formål.

Det må være en klar nedrustningsmæssig opgave at oplyse verdensopinionen om de problemer, som er forbundet med det fortsatte våbenkapløb, og den danske delegation kan derfor fuldt ud tilslutte sig generalsekretærens forslag om en omfattende international ekspertundersøgelse af våbenkapløbets økonomiske og sociale konsekvenser. Det må i det hele taget være betydningsfuldt, at nedrustningssagen ikke forbliver et anliggende forbeholdt en lille kreds af sagkyndige, men at befolkningernes interesse herfor bliver skærpet gennem øget oplysningsarbejde. Jeg tror, at en undersøgelse som foreslået af generalsekretæren kan medvirke hertil.

De førnævnte tendenser viser samtidig, at der er en voksende forståelse for at få inddraget de konventionelle våben i nedrustningsdrøftelserne. For langt det overvejende flertal af De forenede Nationers medlemslande er det de konventionelle våben, der tynger budgetterne, og disse våben der udgør en fare. Det er med disse våben, mennesker dræbes i aktuelle kamphandlinger, og sådan vil det fortsat være i en verden, der først og fremmest er præget af risikoen for lokale konflikter. Det forekommer ikke overbevisende, når det fra visse sider påstås, at en inkludering af de konventionelle vå-

ben i nedrustningsdrøftelserne skulle være rettet mod udviklingslandene og de uforpligtede stater. Min delegation har da også med interesse konstateret, at det af Mexico, Sverige og Jugoslavien — i dok. CCD/313 fremlagte fuldstændige nedrustningsprogram omfatter både nukleare og konventionelle våben. Behovet for nedskæring af konventionelle styrker og rustninger er lige så påtrængende i industrilandene, og mit land hører til dem, der knytter store forhåbninger til, at det i forbindelse med en europæisk sikkerhedskonference vil lykkes at sænke styrkeniveauet i Europa.

Alt i alt synes der iøvrigt grund til at bedømme udviklingen i 1970 med en behersket optimisme. Hvad nu rustningsudgifterne angår er der efter de foreliggende oplysninger grund til at forvente, at de for første gang i lange tider vil falde — med 2 pct. ifølge et af fredsforskningsinstituttet i Stockholm foretaget skøn.

På det nukleare område kan vi med tilfredshed konstatere, at ikke-spredningsaftalen er trådt i kraft, og USA og Sovjetunionen har nu indledt substansforhandlinger om en begrænsning af de strategiske våben. Endelig er det lykkedes nedrustningsudvalget i Genève at udarbejde et traktatudkast om forbud mod anbringelse af masseødelæggelsesvåben på havbunden.

Disse fremskridt bør imidlertid ikke blive en sovepude for de instanser og udvalg, som behandler nedrustning, og jeg skal i det følgende berøre visse af de spørgsmål, hvor det er påtrængende nødvendigt at finde løsninger.

Til trods for gentagne henstillinger fra generalforsamlingen om indgåelsen af fuldstændige prøvestopaftaler må det med be-